

Skály v Srbsku

Lezení na české vápencové útesy

Mimo sezónu odjíždějí horolezci trpět do ledových alpských a tatranských stěn, anebo se uchylují na vyhřáté skály ve Španělsku. Ti zbylí jedou na víkend do Srbska. Nikoliv na Balkán, ale do obce poblíž Karlštejna. Čekají je tam jedny z nejlepších vápencových útesů v tuzemsku. Jsou obrácené k jihu, chráněné proti větru a i v lednu se na nich proto dá občas lézt v triku. Navíc na ně vedou čtyři stovky výstupů převážně střední a vyšší obtížnosti. Vyberou si rekreační lezci i extrémní sportovci.

Vydejme se tedy ze Srbska po levém břehu Berounky proti proudu. Už zdaleky vidíme šedavý bílý útes kolmo spadající k řece. Ve výši očí je popsán názvy horolezeckých cest a jejich obtížnostmi. To je Blážina stěna, první zdolaná skála na Srbsku.

Hned na rohu padne do oka melodramatické jméno výstupu Ocel a olovo (obtížnost 9). Vede po převislé pravé hraně stěny a demonstruje vývoj horolezeckého sportu. „V roce 1974 jsme to lezli v pohorákách, se spoustou skob, viseli jsme při tom v provazových žebříčcích a velmi se báli,“ vzpomíná jeden ze tří prvovýstupců Ivan Rigel. „Po pětadvaceti letech jsem to zkusil znova a díky kvalitním lezečkám a bezpečnému zajištění novými nýty jsem to vylezl sportovně bez jejich pomoci a dokonce bez velkého strachu.“ Horolezectví za tu dobu prodělalo vývoj od tzv. technologického lezení pomocí skob a nýtů k volnému sportovnímu lezení, kdy se všechny pomůcky používají jen k zajištění proti případnému pádu.

Vydáme-li se od hrany podél skal doprava do lesa, narazíme na kolmou Vlastinu stěnu,

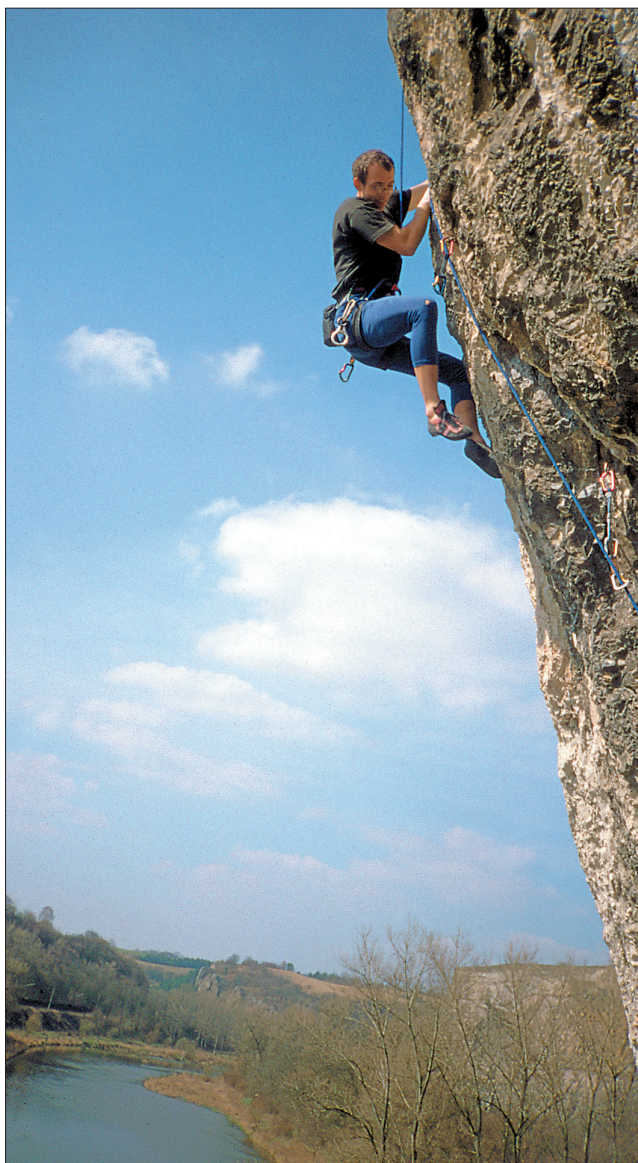

FOTO: JAKUB TUREK

mezi jejímiž cestami dominuje Úmrtní list (8), jehož název signalizuje, co si autor o svém prvovýstupu myslel. O něco lehčí Zimní promenáda (5+) byla oproti tomu zřejmě procházkou. Ještě více v lese je zasunutý oblíbený Štítek se Stárou (4) a Jezuitskou (5-) cestou vhodnými pro odpočinkové lezení.

Vrátíme se k vodě a pokračujeme v prohlídce Blážiny

stěny. Názvy jako Helter skelter (9+), Nadechnout se a nedýchat (7+), Nervi mi nervy (7+), Linka důvěry (7-), Svátek funebráků (7+), Padák (6) a Boží mlýny (7-) vypovídají o rozpoložení těch, kdo se snažili o první přelez. Mezi nimi vyniká Hej kaskadéře! (7-) z roku 1984 od Františka Čepelky. Dodnes se jí bojí i nejlepší, protože tehdejší špičkový horolezec nabyl v Tatrách

a Dolomitech tolik morálních sil, že druhou polovinu tohoto výstupu vůbec neodjistil, ačkoliv pád z horní části stěny by znamenal přinejmenším těžké zranění. Není divu, že u této cesty je v průvodicích varující černý křížek. V levé části stěny vede nejstarší a zároveň nejkrásnější výstup Blážina cesta (viz náčrt a doporučení Evy Kavkové).

Stěna končí hlubokým kuloárem, který vede k Barrandově jeskyni. V současnosti je do ní zakázán vstup kvůli ochraně netopýřů. Navíc je to velmi rozumné opatření pro bezpečnost, hned za vstupem číhají dvacetimetrové propasti, ke kterým vede jako nálevka koridor z mokrého a kluzkého jílu. Jeskyně je dlouhá 300 m a kromě propastí se brání návštěvě ještě užoučkými chodbičkami, kterými se lze proplazit jen po břiše. Jeskyňáři prostě nesmějí trpět klaustrofóbií.

Následuje poněkud dál od vody stěna Kotlů nazvaná podle dvou výrazných prohlubnin v horní části. Mineme i výrazně barevné skály Růžového abri a ocitneme se pod štíhlou bílou skálou Pupek.

S americkým nadhledem

Tady se v roce 1982 odehrála zásadní událost, která později nepřímo umožnila již zmiňovanému Ivanu Rigelovi překonat Ocel a olovo čistě bez pomoci skob stejně jako tisícům jiných lezců na všech zdejších cestách.

Tehdy přijel do Srbska špičkový americký lezec Mark Wilford a nechal si ukázat nejtěžší cestu Šelem brumlíkovitých (dnes 8). „Na nástupu nenašel problém, krok u kruhu zdolal čistě a místo traverzu pokračoval přímo,“ napsal očitý svědek Petr Ulrich do časopisu Mini-